

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спеціальної та
інклюзивної освіти

Світлана МИХАЛЬСЬКА

«26» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти

підготовки здобувачів вищої освіти **третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти**

за освітньо-науковою програмою **Спеціальна освіта**

спеціальності **016 Спеціальна освіта**

галузі знань **01 Освіта / Педагогіка**

мова навчання **українська**

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми: **Світлана МИРОНОВА**, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти; **Олена ЧОПК**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Ухвалено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 10 від 26 серпня 2025 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти**» є вибірковою дисципліною професійної підготовки.

За результатами навчання аспірант оволодіє основними компетентностями, необхідними для управлінської діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, в інклюзивно-ресурсних центрах.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти**» є формування готовності управляти процесом інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, вміння працювати в команді психолого-педагогічного супроводу.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2025-2026	2025-2026
Семестр вивчення	VI	VI
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	16	4
Практичні заняття	24	12
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма семестрового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни: вибіркова дисципліна.

4. Програмні компетентності навчання:

Перелік компетентностей	<ul style="list-style-type: none"> здатність розв'язувати комплексні проблеми професійного та/або дослідницького характеру у галузі спеціальної освіти та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках; здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; здатність до застосування найбільш передових концептуальних знань, новітніх теорій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі спеціальної освіти та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності
Результати	<ul style="list-style-type: none"> здатний формувати системний науковий світогляд, володіти

навчання	<p>сучасними теоріями і концепціями у сфері освіти, зокрема спеціальної освіти, професійною етикою, демонструвати загальний культурний кругозір, нести відповідальність за особистий професійний розвиток</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатний застосовувати передові концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію, історію та сучасний стан розвитку спеціальної освіти у власних дослідженнях та у викладацькій практиці
----------	--

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

аспіранти повинні:

знати:

- основи педагогічного менеджменту;
- загальні основи дисципліни, зокрема: мету, завдання, форми організації інклюзивної освіти;
- особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти;
- форми співпраці корекційного педагога з іншими учасниками інклюзивного навчання у психолого-педагогічному супроводі дітей з особливими освітніми потребами;
- роль сім'ї у соціалізації дітей з особливими освітніми потребами, її вагому участь в інтеграції дитини в суспільство;
- зміст і методи організації методичної роботи в закладі з інклюзивним навчанням;
- зміст і методи управління процесом інклюзивного навчання.

вміти:

- організовувати кваліфікований психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в процесі інклюзивної освіти;
- співпрацювати із вчителями предметів, класними керівниками, психологом, соціальним педагогом, медичним персоналом з метою забезпечення адекватних умов для інтегрованого та інклюзивного навчання;
- створювати позитивне соціальне середовище для інтеграції дітей з особливими освітніми потребами;
- організовувати психолого-педагогічну допомогу родинам дітей з особливими освітніми потребами;
- проводити роботу із вчителями предметів, класними керівниками, психологом, соціальним педагогом, медичним персоналом, батьками дітей з типовим розвитком з метою формування у них готовності до інклюзивної освіти;
- управляти процесом інклюзивного навчання та здійснювати моніторинг його якості.

6. Засоби діагностики результатів навчання: завдання поточного контролю (тести, практичні розробки, реферати, презентації виконаних завдань), самостійна робота, модульна контрольна робота.

7. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторна заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Зміст і методи управління процесом інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами						
Тема 1. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства	9	2	2	-	-	5
Тема 2. Державно-громадське управління інклюзивною освітою	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти	9	2	2	-	-	5
Тема 5. Зміст та форми підготовки педагогів до інклюзивної освіти	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Організація психолого-педагогічної допомоги родинам дітей з особливими освітніми потребами.	15	1	4			10
Тема 7. Зміст та форми роботи з батьками учнів з типовим розвитком.	15	1	4	-	-	10
Тема 8. Зміст та форми роботи з підготовки учнів з типовим розвитком до взаємодії з однолітками з особливими освітніми потребами	16	2	4			10
Тема 9. Моніторинг якості інклюзивної освіти	14	2	2			10
Підготовка до МКР	10	-	-	-	-	10
Разом	120	16	24	-	-	80

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторна заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Зміст і методи управління процесом інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами						
Тема 1. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 2. Державно-громадське управління інклюзивною освітою	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 3. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 4. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 5. Зміст та форми підготовки педагогів до інклюзивної освіти	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 6. Організація психолого-педагогічної допомоги родинам дітей з особливими освітніми потребами.	13	-	1			12
Тема 7. Зміст та форми роботи з батьками учнів з типовим розвитком.	14,5	0,5	2	-	-	12
Тема 8. Зміст та форми роботи з підготовки учнів з типовим розвитком до взаємодії з однолітками з особливими освітніми потребами	12,5	0,5	2			10
Тема 9. Моніторинг якості інклюзивної освіти	12,5	0,5	2			10
Підготовка до МКР	10	-	-	-	-	10
Разом	120	4	12	-	-	104

8. Форми поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки аспірантів за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та аспірантами, управління навчальною мотивацією аспірантів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів аспірантів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Формою семестрового контролю є залік.

9. Критерії оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuff/view).

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).

Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>), якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань аспіранта, виконання аспірантом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в ОПП.

Поточний контроль і модульний контроль			Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	100 балів
40 балів	40 балів	20 балів	

Поточний контроль (40 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності аспірантів на навчальних заняттях (практичних) приймається рівним 12, для отримання допуску до екзамену аспіранту необхідно набрати 35 і більше балів.

Якщо аспірант не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття аспірант має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття

нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Аспірант, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, аспірант повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок аспірантів

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Аспірант володіє навчальним матеріалом з курсу на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні». Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Аспірант мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Аспірант намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Аспірант володіє початковими знаннями з курсу, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Аспірант знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Аспірант розуміє основні положення навчального

		матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Аспірант правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з курсу, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання аспіранта досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Аспірант вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Аспірант володіє глибокими і міцними знаннями з курсу та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Аспірант володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній

		діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Аспірант має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.

Самостійна робота (20 балів)

Метою самостійної роботи є закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху; розвиток навичок самоосвіти, пізнавальних інтересів, професійної мотивації навчання; виховання відповідального ставлення до навчання за обраною професією.

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на консультаціях. У плани практичних занять, МКР включені запитання та практичні завдання, успішне виконання яких передбачає попереднє виконання самостійної роботи. Аспіранти для виконання завдань самостійної роботи можуть заводити окремий зошит, папку.

Аспіранти, які за результатами виконання самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Завдання самостійної роботи можуть бути перезараховані за результатами неформальної освіти аспіранта, за умови їх відповідності темі та кількості годин (не менше виділених на самостійну роботу).

Критерії оцінювання самостійної роботи

високий рівень 18-20 б.	Аспірант виявляє глибокі знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями
----------------------------	---

	творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Аспірант вчасно виконує завдання самостійної роботи. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 15-17 б.	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але аспірант допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Аспірант вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами. Аспірант вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 12-14 б.	Аспірант виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Аспірант виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 12 б.	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні професійних понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У аспіранта не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Аспірант не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі аспіранта наявні ознаки академічної недоброчесності.

Модульна контрольна робота (40 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Модульна контрольна робота складається з 4 теоретичних питань (кожне оцінюється у 10 балів).

Критерії оцінювання питання модульної контрольної роботи:

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
Високий	9-10	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання, правильно використовує термінологію. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній	7-8	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.

Середній	6	Якщо аспірант виявляє знання й розуміння більшості теоретичних понять. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Початковий	0-5	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом. У роботі аспіранта наявні ознаки академічної недоброчесності.

До написання МКР допускаються всі аспіранти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Аспіранти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання результатів виконання МКР

Рівень	Бали	Показники
Високий рівень	37-40	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теоретичного матеріалу, відповіді логічні. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень	30-36	Аспірант виявляє достатні знання теоретичного матеріалу, відповіді послідовні, проте містять неточності; під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Середній рівень	24-29	Аспірант виявляє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Початковий рівень	Менше, ніж 24 балів	Аспірант виявляє незнання більшої частини теоретичного матеріалу, під час виконання МКР та у роботі мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Семестровий залік

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують залік за його результатами.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком освітнього процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgAiL_zz/vie w).

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння аспірантом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна залікова оцінка
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Рейтингову оцінку з навчальної дисципліни виставляють за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view).

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Робоча програма, силабус. Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Можливе використання застосунків для проведення онлайн-відеоконференцій.

12. Рекомендована література.

Основна

1. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: керівництво для тренера: навчально-методичний посібник / [кол. авторів]. К., 2018. 174 с.
2. Миронова С.П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2020. 176 с.
3. Миронова С.П., Чопік О.В. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 332 с.
4. Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти : затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 08 черв. 2018 р. № 609. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>
5. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. К.: «ТОВ Агенство «Україна», 2019. 300 с.

Додаткова

1. Впроваджуємо інклюзію в закладі освіти : посібник / Державна служба якості освіти України. [Київ], 2023. 102 с. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Inclusion_zaklad_osvity_SQE-SURGe_2023.pdf
2. Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/607-2013>.
3. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
4. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П.Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 192 с.
5. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П.Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. Частина 2. 184 с.
6. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. С.П.Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 236 с.
7. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.

8. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзія: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
9. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту : монографія. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. 304 с.
10. Миронова С.П. Роль педагогічної оцінки в соціальній та психологічній адаптації учнів з особливими потребами до інклюзивного навчання. Нові технології навчання: Збірник наукових праць / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України; Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Вінниця-Київ, 2014. С. 174–177.
11. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі» від 08.08.2022 р. № 707. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1029-22#Text>
12. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту» від 09 грудня 2024 р. № 1713. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1982-24#Text>
13. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами / методичні рекомендації / укладачі: Н. Софій, О. Стягунова, О. Федоренко. Київ, УІРО, 2024. 40 с.
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти» від 10 квітня 2019 р. № 530. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF>
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF>
16. Практика взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі : методичний посібник / уклад. : О.В. Коган. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2021. 80 с.
17. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України № 2961-15 від 09.12.2015. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
18. Психологічний супровід інклюзивної освіти : підручник / [кол. авторів; за заг. ред. Т.О.Докучиної]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 152 с.
19. Рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році : Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 26.08.2025 № 1/17666-25. *Офіційний вебсайт МОН України*. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/osvita-2/inklyuzivne->

navchannya/dlya-fakhivtsiv/metodichni-rekomendatsii-2/list-mon-26082025-117666-25-rekomendaciyi.pdf

20. Теорія і практика інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / упорядник К.М. Бондар 2-ге вид. Кривий Ріг, 2019. 170 с.

21. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами: навчання та супровід : навчально-методичний посібник / Л.І. Прохоренко, О.О. Бабяк, В.В. Засенко, Н.А. Ярмола. Харків : Ранок, 2020. 160 с.

22. Щодо посадових обов'язків асистента вчителя: Лист МОНмолодьспорт № 1/9-675 від 25.09.12 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/32125/

23. Handbook for Teachers on Inclusive Education. Central Board of Secondary Education, Academic Unit, New Delhi. 2020. 194 p. URL : https://cbseacademic.nic.in/web_material/Manuals/handbook-inclusive-education.pdf

24. Tichá R., Abery B., Johnstone C., Poghosyan A. Inclusive Education Strategies: A Textbook. University of Minnesota, United States of America Armenian State Pedagogical University, Republic of Armenia. March, 2019. 260 p. URL : <https://www.researchgate.net/publication/331742360>

12. Рекомендовані джерела інформації.

http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека КПНУ імені Івана Огієнка
http://lib.meta.ua	Бібліотека
http://psycholib.freevar.com/	Бібліотека психолого-педагогічної літератури
http://www.ukrcenter.com	Український центр
http://www.innovpedagogy.od.ua/archive	Журнал «Інноваційна педагогіка»
https://aqce.com.ua/	Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)»
https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/issue/archive	Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія
https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/	Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
http://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child	Фахове видання «Особлива дитина: навчання і виховання»
https://prometheus.org.ua/	Prometheus
https://ed-era.com/courses/	EdEra
https://www.facebook.com/atoms.ua/	Атомс – електронна платформа для освітян
https://ruh.com.ua/	Рух Освіта – підвищення кваліфікації для вчителів